

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713210845
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8713210845.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Anny Kovaľovej, PhD. a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v právnej veci žalobcu: Urbár pozemkové spoločenstvo Štôla, so sídlom v Štôle, IČO: 42 341 388, právne zastúpeného JUDr. Martinom Tomasom, advokátom so sídlom v Poprade, na ul. Francisciho č. 3288, proti žalovaným: 1. Slovenská republika, Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici, Tatranská Lomnica č. 66, Vysoké Tatry, IČO: 54 435 293, právne zastúpenému: JUDr. Marekom Radačovským, advokátom so sídlom v Košiciach, na ul. Žriedlovej č. 3, 2. Ing. X. B., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v Q. č. XX a 3. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v Q. č. XX, žalovaní v 2. a 3. rade právne zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Olejár, s.r.o., so sídlom v Poprade, na ul. Mnoheľovej č. 10, IČO: 47 253 070, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 20.03.2023 č.k. 21C 171/2013-380, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaným v 1., 2. a 3. rade sa priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaní v 1., 2. a 3. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Z obsahu zápisnice z výročného valného zhromaždenia Združenia urbarialistov a obyvateľov obce Štôla - pozemkového spoločenstva uskutočneného dňa 12.04.2013 vyplynulo, že pod bodom 7. programu bolo oboznámenie sa s návrhom zmluvy o zriadení pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou a hlasovanie o texte zmluvy. K uvedenému bodu pán V. predniesol úplný text návrhu zmluvy o zriadení pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou. V návrhu bola uplatnená pripomienka Ing. B., ktorý požadoval oznámenie brigád a valného zhromaždenia. Pripomienka bola akceptovaná. Podľa podielov na prezenčnej listine sa výročného valného zhromaždenia zúčastnilo 69,03 % oprávnených voličov. Pod bodom 8. bola uskutočnená voľba výboru pozemkového spoločenstva na ďalšie volebné obdobie. Plénum ďalej verejným hlasovaním vyslovilo súhlas so začatím súdneho sporu o neplatnosť kúpnej zmluvy č. 42/P/2010 zo dňa 25.06.2010, ktorou žalovaní v 2. a 3. rade od žalovaného v 1. rade nadobudli do vlastníctva sporné nehnuteľnosti.

3. Podľa evidencie pozemkových spoločenstiev Obvodného lesného úradu v Poprade dňom 29.02.1996 bolo do evidencie zapísané Združenie bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla - pozemkové spoločenstvo so sídlom Obec Štôla bez právnej subjektivity. Za spoločníkov bol oprávnený konať X. Y..

4. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 4Sp 15/2014 - 62 zo dňa 04.03.2021 vo veci navrhovateľov 1. Ing. X. B. a 2. Štátnych lesov Tatranského národného parku proti odporcovi Okresnému úradu V. za účasti Urbár, pozemkové spoločenstvo Štôla bolo zrušené rozhodnutie odporcu zo dňa 12.03.2014 a vec vrátená na ďalšie konanie.

5. Autorka X. J. v roku 2020 vydala manuál Pozemkové právo na Slovensku. Podľa časti textu druhý reštitučný zákon č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom upravuje navrátenie vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré tvoria poľnohospodársku a lesnú pôdu. Netýka sa už iného poľnohospodárskeho majetku. Jedným z hlavných dôvodov prijatia zákona bol nevyriešený problém neznámych vlastníkov. Bola zmenená definícia oprávnenej osoby, ktorou bol občan Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území alebo dedičia tejto osoby.

6. Z ust. § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. nepochybne vyplýva, že povinná osoba nemohla pozemok, na ktorý sa vzťahuje reštitučný zákon, previesť odo dňa účinnosti zákona do vlastníctva inej osoby. Zákon stanovil zákaz povinnej osoby od účinnosti zákona v zákone definované pozemky previesť na inú osobu a oprávneným osobám v stanovenej lehote povinnosť uplatniť si nárok na prinavrátenie vlastníctva k daným pozemkom.

7. Uzavretá kúpna zmluva pri porušení daného zákonného ustanovenia je od počiatku absolútne neplatný právny úkon v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Nie je rozhodné, či účastníci zmluvy o dôvode neplatnosti vedeli (R 33/1975). Na takúto neplatnosť právneho úkonu je potrebné prihliadať z úradnej povinnosti. Domáhať sa neplatnosti takéhoto právneho úkonu môže každý, kto na podaní žaloby preukáže naliehavý právny záujem. Predmetná žaloba bola súdu doručená v roku 2013 za účinnosti O.s.p., a preto dôvodnosť podanej žaloby sa posudzovala s odkazom na ust. § 80 písm. c) O.s.p. (teraz ust. § 137 písm. c), písm. d) C.s.p.). K naliehavosti právneho záujmu sa v danom prípade všeobecne vyjadril aj odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí. Za daných okolností a žalobcom tvrdeného naliehavého právneho záujmu, že práve uzatvorená kúpna zmluva bráni tomu, aby mohlo byť príslušným orgánom rozhodnuté o reštitučnom nároku žalobcu k sporným pozemkom, bolo potrebné zaoberať sa otázkou, či takto tvrdený naliehavý právny záujem je daný vo vzťahu k žalobcovi, ktorý nebol účastníkom právneho úkonu - kúpnej zmluvy. Vychádzajúc z predložených listinných dôkazov sa dospelo k záveru, že osoby uplatňujúci si reštitučný nárok podľa zákona č. 503/2003 Z.z. - spoluvlastníci a majitelia podielov Združenia bývalých urbarialistov nie sú osobou totožnou so žalobcom v predmetnom konaní a žalobca samotný si reštitučný nárok neuplatnil. Rovnako sám sa ani nemohol stať právnym nástupcom fyzických osôb po jeho založení v roku 2013 ako právnickej osoby s právnou subjektivitou. Jeho orgán - výbor sa nestal ich nástupcom na základe zákona a nemôže vystupovať ako oprávnená osoba. Z rozhodovacej činnosti súdov je nepochybne, že reštitučný nárok si môžu uplatniť iba fyzické osoby, čo je zrejme zo samotného znenia zákona. Sám žalobca nie je osobou, vo vzťahu ku ktorej malo byť rozhodované o reštitučných nárokoch uplatňovaných pôvodnými fyzickými osobami z roku 2004 príslušným správny orgánom. Iba uvedené osoby mohli mať naliehavý právny záujem na vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy, dôsledkom čoho by v prípade úspechu mohol príslušný správny orgán rozhodnúť následne o dôvodnosti navrátenia vlastníctva týmto osobám k pozemkom tvoriacim predmet prevodu z kúpnej zmluvy. Žalobca nepredložil žiaden dôkaz svedčiaci o jeho tvrdení, že príslušný orgán nerozhodol o nehnuteľnostiach tvoriacich predmet kúpnej zmluvy medzi žalovanými v reštitučnom konaní práve pre i vedenie žalovaných v 2. a 3. rade ako vlastníkov na liste vlastníctva. Na neplatnosť právneho úkonu je potrebné prihliadať z úradnej povinnosti a ak k takému záveru dospeje správny orgán, je povinný prihliadať na absolútnu neplatnosť aj tento správny orgán. Správny orgán doposiaľ o návrhu na navrátenie vlastníctva k sporným pozemkom zo dňa 16.12.2004 právoplatne nerozhodol a ani nekonštatuje, aby o sporných pozemkoch nerozhodol práve pre dôvod uvádzaný žalobcom, prípadne aby konanie o reštitučnom nároku prerušil pre konanie o predbežnej otázke vedené na súde. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný len vtedy, ak je takéto určení spôsobilé odstrániť stav právnej neistoty žalobcu alebo ohrozenie jeho práva. Určovacia žaloba má, ako už bolo mnohokrát judikované, preventívnu povahu a má poskytnúť ochranu právnemu postaveniu žalobcu skôr než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva. Určovacia žaloba nie je opodstatnená tam, kde došlo k porušeniu práva a bola podaná žaloba na plnenie. Tu súd poukázal na základnú judikatúru relevantnú pre posúdenie, či v danej veci skutočne ide o naplnenie predpokladu existencie naliehavého právneho záujmu na takomto určení (R 24/1995, ZSP 40/96, ZSP 3/98, R 17/1972, ZSP

6/06, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo 111/2008, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo 39/2008, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo 136/2009, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo 56/2009). Žalobca teda nepreukázal naliehavý právny záujem na podanej žalobe na určenie právnej skutočnosti, ktorá by odôvodňovala odstránenie stavu jeho neistoty, prípadne ohrozenia jeho práva.

8. Základ skutkovej obrany žalovaných v 2. a 3. rade spočíval v tvrdení, že v čase odňatia sporných parciel sa jednalo o parcely vedené ako zastavaná plocha, ktoré parcely ani nemohli byť predmetom uplatneného reštitučného nároku.

9. Neplatnosť kúpnej zmluvy môže súd posudzovať s odkazom na príslušné ustanovenia reštitučného zákona týkajúce sa pozemkov, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, lesný pôdny fond a prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku v zákone vymedzených dôvodov, ak si v zákonnej lehote oprávnené osoby toto právo uplatnia na príslušnom orgáne.

10. V danom prípade žalobca nepreukázal, aby pozemky, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy medzi žalovanými spĺňali podmienky stanovené zákonom, ktorých by sa blokačný paragraf týkal a z ktorého dôvodu mala byť kúpna zmluva absolútne neplatným právnym úkonom. Samotná identifikácia parciel predložená žalobcom zo dňa 30.04.2013, ktorej správnosť namietala žalovaná strana, sporné parcely XXX/X a XXX/X odvodzuje z časti parcely XXX/X - lúka, pôvodná pozemnoknižná vložka XXX, XXX, ale novovytvorené parcely sú uvedené ako zastavaná plocha. Z výpisu z pozemnoknižnej vložky č. XXX je rovnako zrejmé, že parcela XXX/X je vedená ako lúka. Je preto dôvodná obrana žalovaných, že sporné parcely nemohli vzniknúť z pôvodnej parcely uvádzanej žalobcom v podanej žalobe, a to z parcely mpč. XXX/X. Pôvodná parcela pozemnoknižnej vložky XXX identifikovaná na parcelu XXX/X.X je zapísaná ako mlyn, dom. č. XX so záhradou ku mlynu a žalobca sám uvádza, že z uvedenej parcely vznikla parcela KNE XXX/X, ku ktorej si uplatnil reštitučný nárok. Aj daná parcela je však identifikovaná v identifikácii parciel zo dňa 30.04.2013 ako vodná plocha, ostatná plocha a zastavaná plocha. Z tejto parcely podľa vyjadrenia žalovaných s odvolaním sa na geometrický plán Ing. A. W. mali byť odčlenené parcely CKN XXX/X a XXX/X tvoriace predmet kúpnej zmluvy. Spoluvlastníci a majitelia podielov v návrhu zo dňa 16.12.2004 parcelu pozemnoknižnej vložky XXX, mpč. XXX/X.X rovnako definujú ako zastavaná plocha, dokonca vo vlastníctve obce B..

11. Ak žalobca odkazuje na prax žalovaného v 1. rade pri vybavovaní reštitučných nárokov oprávnených osôb s tým, že žalovaný pri uzatváraní kúpnych zmlúv vždy vyčkal na rozhodnutie príslušného orgánu, žalovaný v 1. rade odôvodnil svoj postup pri uzatváraní kúpnej zmluvy tak, že kúpna zmluva bola uzatvorená až po tom, čo sa žalovaný ubezpečil, že predmet kúpy nie je nehnuteľnosťou podliehajúcou reštitučnému zákonu č. 503/2003. V tejto súvislosti sa poukázalo na pripojené rozhodnutia súdov, z ktorých je zrejmé že rozhodnutie Okresného úradu zo dňa 12.03.2014 doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 04.03.2021 č.k. 4Sp 15/2014 - 69 v odôvodnení aj s prihliadnutím k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uzatvoril, že rozhodnutie správneho orgánu v časti odôvodnenia navrátenia vlastníctva parcely mpč. XXX/X.X je nepreskúmateľné, nie je uvedené, ako bola táto parcela rozdelená, následne zapísaná. Podľa bodu 47. odôvodnenia pre účely reštitúcie sa posudzuje druh pozemku v čase jeho odňatia, t.j. v čase jeho prechodu na štát alebo inú právnickú osobu. Odporca - v danom prípade Okresný úrad neuviedol, o aký druh pozemkov išlo v čase ich odňatia. K odňatiu pozemkov malo podľa rozhodnutia správneho orgánu dôjsť v roku 1963. Z identifikácie parciel zo dňa 30.04.2013 predloženej samotným žalobcom súd zistil, že parcela č. XXX/X.X bola zapísaná ako druh pozemku mlyn, dom č. XX a parcela č. XXX/X ako dom č. XX a záhrada. Navrátenie vlastníctva k takémuto druhu pozemkov je však v rozpore s ust. § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. Ak prevádzané nehnuteľnosti neboli nehnuteľnosťami, ktorých sa týkal zákon č. 503/2003 Z.z., nie je možné uzavretú zmluvu pokladať za neplatnú, pretože obsahuje všetky náležitosti platného právneho úkonu a príslušným správny orgánom bol povolený jej vklad.

12. Je možné prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že reštitučný zákon upravuje priznanie finančnej náhrady oprávneným osobám v zákonom stanovených prípadoch, ak došlo k zastavaniu sporných pozemkov po ich odňatí. Ak došlo k zastavaniu pozemkov v čase do ich odňatia, teda do prechodu na štát alebo na inú právnickú osobu, zákon vydanie týchto pozemkov a ani finančnú náhradu neupravuje. Rovnako je potrebné prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že súd v danom konaní nie je oprávnený posudzovať,

či pri uplatnení nároku na príslušnom orgáne oprávneným osobám prislúcha vydanie pozemkov alebo priznanie finančnej náhrady.

13. Za daných okolností súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca sám nie je aktívne legitimovaný k podaniu žaloby a rovnako mal preukázané, že zmluvu uzatvorenú medzi žalovanými nie je možné určiť za absolútne neplatný právny úkon iba z dôvodu, že bola uzavretá po nadobudnutí účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. a uplatnení si reštitučného nároku oprávnených osôb. Žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení práva, resp. právnej skutočnosti a nebolo preukázané, aby reštitučný nárok bol uplatnený na sporné parcely na základe zákonom stanovených dôvodov.

14. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 C.s.p. a žalovaným ako úspešným stranám v konaní priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

15. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Existenciou alebo neexistenciou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení sa zaoberal Krajský súd v Prešove v zrušujúcom uznesení zo dňa 31.01. 2022 č.k. 8Co 15/2021-296. Ak prvoinštančný súd žalobu zamietol aj z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, jeho rozhodnutie je v priamom rozpore s právnym názorom odvolacieho súdu.

16. Čo sa týka záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie, vlastníctvo bývalých urbarialistov vyplýva z pozemnoknižnej vložky č. XXX, kat. úz. B.. Podľa rozhodnutia Okresného úradu Poprad zo dňa 12.03.2014 bývalí urbársky spolumajitelia Obce B. sa združili a obnovili pozemkové spoločenstvo Združenie bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla podľa zákona č. 83/1990 Zb. a podľa § 40 zákona č. 330/1991 Zb. Na valnom zhromaždení dňa 16.11.1990 boli prijaté Stanovy Združenia bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla, ktoré boli registrované na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky dňa 03.01.1991 pod č. B.X. Urbár Pozemkové spoločenstvo Štôla je registrovaná na Okresnom úrade Poprad v pozemkovom a lesnom odbore. Takáto formulácia sa nachádza vo všetkých rozhodnutiach, ktoré boli súdu predložené podaním zo dňa 16.04.2014. V danom prípade išlo o pozemkové spoločenstvo, ktoré bolo založené bez právnej subjektivity. Následne zákon č. 97/2013 Z.z. uložil pozemkovým spoločenstvám bez právnej subjektivity pretransformovať sa na pozemkové spoločenstvá s právnou subjektivitou a v zmysle § 31 uvedeného zákona boli spoločenstvá bez právnej subjektivity založené podľa doterajších predpisov, povinné do 30.06.2014 podať návrh na zápis podľa § 24. Podľa ust. § 31 ods. 10 zákona, ak spoločenstvo bez právnej subjektivity založené podľa doterajších predpisov nesplní povinnosť podľa ods. 6, zrušuje sa. To znamená, že na výročnom valnom zhromaždení Združenia urbarialistov a obyvateľov obce Štôla, pozemkového spoločenstva, bolo prijatie tohto zákona prejednané a na základe toho bolo vytvorené pozemkové spoločenstvo s tými istými osobami ako podielovými spoluvlastníkmi, ale už s právnou subjektivitou. Z uvedeného vyplýva aktívna vecná legitimácia v konaní pre žalobcu. Ak už súd prvej inštancie mal pochybnosť o aktívnej vecnej legitimácii žalobcu, mal vyčkať na rozhodnutie vo veci vedenej na Krajskom súde Prešov pod sp. zn. 4Sp 15/2014 v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžr 124/2016 zo dňa 01.08.2018, pretože to v tomto konaní nemohol konštatovať.

17. Žalobca svoj nárok opiera o ust. § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z., podľa ktorého povinná osoba je povinná s pozemkami až do navrátenia vlastníctva k pozemkom oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára a nemôže pozemok previesť odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného; takýto úkon je neplatný. Ide o tzv. blokačné ustanovenie zákona.

18. Rozhodnutie trpí aj vadou nezrozumiteľnosti a nepreskúmateľnosti. Nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozsudku je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, pretože sa mu tým odníma možnosť vnímať rozsudok ako logický pochopiteľný celok a súčasne možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov a teda možnosť riadne konať pred súdom.

19. Žalovaní v 1., 2. a 3. rade navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

20. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

21. Vo veci pri posudzovaní nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu ako prvoradého dôvodu vedúceho k zamietnutiu žaloby, sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

22. Pokiaľ ide o námietky žalobcu, o porušení jeho práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

23. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

24. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

25. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

26. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

27. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

28. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednaní veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú

rozhodovacia činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

29. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú dôkaznú zákonnú silu (článok 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie strán sporu.

30. Okrem základných princípov je hodnotenie dôkazov upravené v ust. § 191 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

31. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

32. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

33. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné uviesť, že žalobca Urbár pozemkové spoločenstvo Štôla nie je totožný s osobami uplatňujúcimi si reštitučný nárok podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Týmto osobami, ako to vyplýva z návrhu na navrátenie vlastníctva k pozemkom zo dňa 16.12.2004 (č.l. 6 a 7 spisu), boli spoluvlastníci a majitelia podielov Združenia bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla. Návrh podal v mene spoluvlastníkov a majiteľov podielov Združenia bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla advokát JUDr. Daniel Šaling. Bolo preto povinnosťou žalobcu hodnoverným spôsobom preukázať, že je právnym nástupcom subjektu, ktorý si reštitučný nárok uplatnil.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 01.08.2018 sp. zn. 7Sžr 124/2016 skonštatoval skutočnosť, podľa ktorej nebolo preukázané, že Urbár pozemkové spoločenstvo Štôla je právnym nástupcom subjektu, ktorého spoluvlastníci a majitelia podielov (Združenie bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla) si reštitučný nárok uplatnili. Z administratívneho spisu mal za preukázané, že Združenie bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla bolo zaregistrovaná na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky dňa 03.01.1991 (Stanovy združenia zo 16. novembra 1990). V administratívnom spise sa nachádza osvedčenie Obce Štôla z 15. mája 1995, ktorým Obec Štôla osvedčuje zápis Združenia bývalých urbarialistov obce Štôla - pozemkové spoločenstvo so sídlom Štôla do evidencie pozemkových spoločenstiev podľa § 40 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách a § 12b zákona č. 219/1991 Zb. s uvedením dňa zápisu do evidencie 15. mája 1995. Súčasťou administratívneho spisu je aj oznámenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 26. mája 1995, ktorým Združeniu bývalých urbarialistov pozemkové spoločenstvo - X. Y., Štôla oznamuje zánik združenia s názvom Združenie bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla vzniknutého registráciou podľa zákona č. 83/1990 Zb. a jeho zaevidovanie na obecnom úrade podľa zákona č. 187/1993 Z.z. ako pozemkového

spoločenstva. V administratívnom spise sa nachádza aj výpis z registra pozemkových spoločností vedených Obvodným úradom v Poprade z 18. mája 2007, z ktorého je preukázané, že podľa § 10 ods. 2 zákona č. 181/1995 Z.z. pod č. 96/2 je registrované pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity s názvom: Združenie bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla - pozemkové spoločenstvo so sídlom Štôla, deň zápisu do evidencie 29. február 1996. V administratívnom spise sa ďalej nachádza potvrdenie Obce Štôla z 03.12.2002, že okrem Združenia bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla, pozemkové spoločenstvo, žiadne iné združenie vlastníkov poľnohospodárskej pôdy, či lesného pôdneho fondu v obci Štôla neexistuje. Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej skonštatoval, že v súdnom spise sa nachádza rozhodnutie Obvodného lesného úradu v Poprade z 30. apríla 2013 s doložkou právoplatnosti dňa 25. mája 2013, z ktorého bolo zistené, že podľa § 29 zákona č. 181/1995 Z.z. sa do registra pozemkových spoločností s právnou subjektivitou zapisuje pozemkové spoločenstvo s názvom Urbár pozemkové spoločenstvo Štôla založené podľa § 11 zákona č. 181/1995 Z.z. Iné listinné dôkazy sa v administratívnom ani súdnom spise, preukazujúce právne nástupníctvo subjektu označeného ako Urbár pozemkové spoločenstvo Štôla, nenachádzali.

35. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 04.03.2021, č.k. 4Sp 15/2014-62 viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v uznesení zo dňa 01.08.2018 sp. zn. 7SŽr 124/2016 zrušil rozhodnutie Okresného úradu Poprad zo dňa 12.03.2014 a vec vrátil na ďalšie konanie. Argumentácia žalobcu poukazujúca na závery zrušeného rozhodnutia Okresného úradu Poprad zo dňa 12.03.2014 je bez právneho významu, rovnako ako argumentácia o potrebe vyčkania za rozhodnutím vo veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 4Sp 15/2014. Konanie v tejto veci už totiž bolo právoplatne ukončené.

36. Žalobca ani v prebiehajúcom konaní ničím právne významným nepreukázal, aby bol právnym nástupcom Združenia bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla. V tomto smere si teda nespĺnil svoju procesnú dôkaznú povinnosť majúcu za následok neunesenie dôkazného bremena.

37. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

38. Zároveň úspešným žalovaným majúcim v odvolacom konaní plný úspech bola priznaná i náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v súlade s ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p. s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

39. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).